

Fáa ikki nóg góðan prís fyri svartkjaft til matna

— men annars hava íslendingar fingið góð úrslit burturúr royndarframleiðsluni

Í sambandi við seminarið um fiskivinnu-undirvísing hevur leiðarin á Rannsóknarstofu fiskiðnaðarins í Íslandi, Björn Dagbjartsson, verið í Føroyum. Íslendingar eru komnir væl áleiðis í royndunum at framleiða mannaføði úr svartkjafti, men illa gongst at sleppa av við vørna.

Á Rannsóknarstofu fiskiðnaðarins í Reykjavík hava í nøkur ár verið gjerdar royndir við at framleiða mannaføði úr svartkjafti. Teir hava turkað svartkjaft, gjørt fars úr honum og niðurkókað hann í blikk. Men tað gongst illa at fáa ein rimiligan prís fyri vørna, sigur leiðarin á Rannsóknarstofuni, Björn Dagbjartsson í samrøðu við Sosialin. Hann sigur, at ein av størstu trupulleikunum í sambandi við royndirnar, er, at rávøran ofta er so vánalig, tá hon kemur í land. Tí er meiningin í ár at leggja størstan dent á at fáa viðurskiptini umborð á skipunum í slíkt lag, at svartkjafturin ikki spillist umborð, men verður landaður sum fyrsta floks rávøra. Til hetta hevur ríkisstjórnin játtað tað sum svarar til 150.000 kr. í okkara peningi.

Turkaður svartkjaftur

Björn Dagbjartsson sigur, at teir annars í royndunum at gera mannaføði úr svartkjafti hava lagt størstan dentin á turkingina. Hetta verður gjørt á tann hátt, at fiskurin verður í fleiri lögum lagdur á hillar, og síðani verður ein ógvuliga heitur blástur settur til. Björn Dagbjartsson sigur, at turrur svartkjaftur smakkar sum turrur toskur og leggur afturat, at svartkjaftur yvirhøvar er

ein vælsmakandi fiskur. Men tað ber ikki til at turka alt árið, tað kann bert gerast, meðan fiskurin onga livur hevur, t.e. um várið. Í fjør turkaðu teir 150 tons og fingi 25 tons av vøru burturúr tí. Tað verður roynt at selja vørna til Nigeria, men enn er prisurin ov lågur. Nigeria hevur annars í nógv ár keypt turran fisk, »skreið«, úr Íslandi. Men, sigur Björn Dagbjartsson, toskur er nú vorðin ein so dýrur fiskur, at hann ikki longur kann brúkast til turking. Rannsóknarstofa fiskiðnaðarins fekk í fjør 500.000 f. kr. til royndirnar at turka svartkjaft og annan smáfisk, eitt nú lodnu.

Svartkjaftur í blikkum

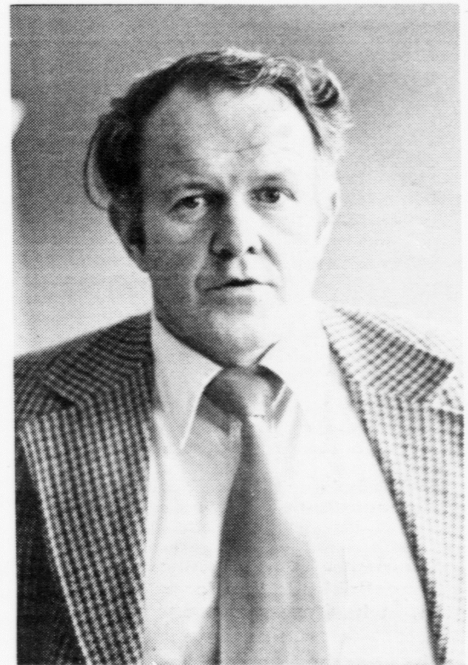
Björn Dagbjartsson upplýsir eisini, at teir nú í tvey ár hava framleitt niðurkókaðan svartkjaft, í blikkum við ymskum sós-um.

Hóast teir hava roynt at gjørt vørna so bíliga sum

til ber, t.d. við at koyra hana í stór blikk, tykist ongin áhugi vera fyri henni. Heldur ikki fyri farsíð hevur eydnast at fáa ein slíkan prís, at framleiðslan kann løna seg. Annars eru maskinurnar til farsframleiðsluna ikki nóg góðar enn. Rannsóknarstofan arbeiðir nú við at finna fram til eina maskinu, sum kann opna og reinsa svartkjaft.

Björn Dagbjartsson sigur, at hansara meting er, at svartkjafturin, sum fæst eystanfyri Ísland um summarið og millum Ísland og Grønland um heystið er betri enn tann, sum verður fiskaður við Føroyar.

Tað eru ikki bara íslendingar, sum gera royndir við svartkjafti til matna. Björn Dagbjartsson upplýsir, at nú er ætlanin at samskipa kann-ingarnar í teimum ymsku londunum, soleiðis at vísindamenn í tveimum ella fleiri londum ikki sita og arbeiða við júst teimum somu royndunum.

Björn Dagbjartsson — stendur fyri íslensku royndunum at gera mannaføði úr svartkjafti

Ov gott at fara undir asfalt

Í síðstu viku ringdi ein av lesarum blaðsins og segði seg ikki duga at skilja, hvi grótið, sum hevur ligið undir bátadráttinum í Vágsbotni, varð tikið upp og flutt burtur. Hann helt, at hetta grótið hevði verið gott at havt undir asfaltinum, sum har kemur. Grót skal í aftur, so

hetta er dupultarbeiði, segði hann.

Á teknisku deild býráðsins hava vit fingið upplýst, at grótið er tikið upp, tí meiningin er at brúka tað aðrastaðni. Grótið er høgt og hevur ov stórt virði til at fara undir asfalt. Tað er javnan, kommunan hevur brúk

fyri høgðum gróti. Alt grótið verður høgt við hond.

Annars verður upplýst, at ætlanin er at gera parkeringspláss í Vágsbotni í fyrstu atløgu, men seinni kemur eitt friki, eitt torg, har sum bátadrátturin var.

Grótið varð lagt á sandin, tá bátadrátturin varð gjerdur í 30-unum. Nú skal tað brúkast til annað endamál í býnum

Eftirlit, tænasta og kanningar

Rannsóknarstofa fiskiðnaðarins er ein ríkisstovnur, sum varð settur á stovn við lóg í 1965. Stovnurin hevur trír virkiseki, hann hevur tað kemiska eftirlitið við fiskamjøli og -lýsi, og nið-

urkókaðum vørum, sum verða útfluttar. Hann er fiskiðnaðinum til tænastu, tá hesin hevur onkrar trupulleikar við t.d. maskinum og t.l. á virkjunum. Men helvtin av arbeiðinum hjá Rannsóknarstofuni eru kanningar og royndir. Eitt tað nýggjasta, teir hava gjørt

á stovninum, er ein maskina, sum skilur lodnurnar frá sjógvi. Slíkar maskinur verða nú brúktar í Íslandi og Noregi og fyrspurningur er kominn úr New Foundlandi.

45 fólk arbeiða á Rannsóknarstofu fiskiðnaðarins og harav hava tey 20 universitetsútbúgving.

Ikki avgjört, hvør skal gjalda

Tað er enn ikki endaliga avgjört, hvør skal bera kostnaðin av herverkunum, sum vórðu framd í Gamla Realskúlanum á Ólavssøku.

Men Róðrarfelagnum er álagt, at hølini skulu handast í sama líki, sum tey vórðu latin felagnum. Og tað vil siga tað sama sum, at Havnar Róðrarfelag skal rinda istandgerðina.

Eitt »men« tekur seg

helst upp, sum Sosialurin skilur støðuna.

Tað vóru óivað ikki bara Róðrarfólk, sum gingi inn í realskúlan og toiletíð í kjallaranum á Ólavssøku.

Í skúlagarðinum var jú eisini almennur dansur!

Mikukvöldið hevði Havnar Róðrarfelag fund við býráðsformannin, sum júst er afturkominn úr summarfri, men einki

endaligt kom burtur úr tí fundinum. Hann var bert orienterandi og róðrarfagið legði síni sjónarmið fram.

Tað var á Ólavssøku, at Gamli Realskúlin, har nakrar bátsmanningar høvdu innivist, varð heldur illa viðfarin.

Tá varð mettt, at tað fór at kosta einar 30.000 kr. at fáa skúlan í rætt lag aftur, men enn er ikki alt samanlagt.